

ת"פ 220/04/12 - מדינת ישראל נגד א ש

בית משפט השלום בנתניה

ת"פ 220-04-12 מדינת ישראל נ' ש

בפני כב' השופטת גלית ציגלר
בעניין: מדינת ישראל

המאשימה

נגד

א ש- ע"י ב"כ עו"ד שי רודה

הנאשמים

גזר דין

1. הנאשם הודה והורשע בכתב אישום מתוקן האוחז שני אישומים:

על פי המתואר באישום הראשון, ביום 26.3.12 בשעות הערב, בעקבות ויכוח בין הנאשם לבין אשתו, הוא דחף אותה כדי למנוע ממנה לצאת מהבית ואחז בחוזקה בזרועותיה, עד שנגרמו לה סימני חבלה. בהמשך נטל לידיו סכין ואיים עליה כי יפגע בעצמו (להלן: "**אירוע האלימות במשפחה**").

יום למחרת (27.3.12), כמתואר באישום השני, ולאחר שהמתלוננת שלחה לנאשם מסרון המודיע לו על רצונה להיפרד ממנו, השיב לה הנאשם שיפגע בעצמו, וכשחזרה המתלוננת הביתה, היא הבחינה שדם ניגר מגופו, והוא ביקש ממנה לצאת ונטל לידיו סכינים מהמטבח. כאשר הגיע אביה של המתלוננת לביתם, הטיח הנאשם את ראשו בדלת, עד שהזכוכית התנפצה והנאשם ניסה לחתוך עצמו.

בהמשך, ולאחר ששוטרים הוזעקו למקום, דחף הנאשם אחד מהם, עד שהוא מעד ונתקל בשולחן שהיה בבית, ואחר כך בעט בו ונשך את רגלו. הנאשם צעק,

הניף את ידיו ורגליו לכל עבר, סרב להיכבל, והעליב את השוטר (להלן: "**אירוע האלימות נגד שוטרים ורכוש**").

הנאשם הורשע בעבירות של תקיפת בת זוג לפי סעיף 382 (ב) לחוק העונשין ואיומים לפי סעיף 192 לחוק; תקיפת שוטר לפי סעיף 273 לחוק, היזק לרכוש במזיד לפי סעיף 452 לחוק, והעלבת עובד ציבור לפי סעיף 288 לחוק העונשין.

2. ב"כ המאשימה הדגישה את חומרת המעשים, וביקשה לגזור על הנאשם עונש במדרג הנמוך, במתחם שנע בין של"צ ועד שישה חודשי מאסר בפועל - בכל הקשור לעבירות הקשורות בארוע האלימות במשפחה, ושישה חודשי מאסר - באשר לעבירות הקשורות באלימות כנגד השוטרים והרכוש, תוך

עמוד 1

אפשרות לריצוי העונש בעבודות שירות, בצירוף מאסר על תנאי, קנס ופיצוי למתלוננת.

ב"כ הנאשם טען מנגד, כי מדובר באדם נורמטיבי שהיה נתון במצב נפשי לא פשוט, וכי מדובר במעידה חד פעמית. עוד הדגיש הסנגור, כי הנאשם לא גרם למתלוננת נזק ממשי שהצריך טיפול רפואי, הוא לא תכנן את מעשיו, ושני האירועים התרחשו בפרק זמן קצר של 24 שעות בלבד. הסנגור ציין את הקשיים השונים עמם התמודד הנאשם לאורך השנים, את מעצרו והימצאותו בתנאים מגבילים, וכן הוסיף שזוהי הסתבכותו הראשונה עם החוק, וביקש להסתפק בהטלת של"צ וצו מבחן.

תסקירי שירות המבחן

3. על פי הסכמת הצדדים ובטרם הטיעונים לעונש, נשלח הנאשם לשירות המבחן לצורך קבלת תסקיר לעניין העונש.

מהתסקיר עולה כי הנאשם כבן 29, גרוש מהמתלוננת, מתגורר בבית הוריו ועובד כנציג שירות בחברה סלולארית.

התסקיר מתאר את קורות חייו של הנאשם, שזוהי מעורבותו הראשונה בפלילים, בעיות שונות מהן סבל בילדותו ובבגרותו, והרקע לביצוע העבירות, שנעוץ במערכת יחסים מורכבת עם המתלוננת, במהלכה התגלעו חילוקי דעות ובעיות תקשורת לא פשוטות.

בשיחה עם קצינת המבחן הביע הנאשם חרטה על המעשים, הסביר שחש נבגד ומושפל על ידי המתלוננת, אולם התקשה להתייחס לפגיעה שנגרמה למתלוננת ולשוטר כתוצאה ממעשיו.

בשיחה עם קצינת המבחן ציינה המתלוננת שלמרות שהליך הגירושין מהנאשם הסתיים, היא עדיין חוששת מהתנהגותו הבלתי צפויה, וגם בעבר גילה הנאשם דפוסי התנהגות אלימים כלפיה.

קצינת המבחן התרשמה כי קיים סיכון להישנות המעשים, בין היתר נוכח מודעות מעטה מצד הנאשם לרגשות הכעס שהוא חש כלפי המתלוננת, ולאור קשייו בויסות רגשותיו, ובנסיבות אלה הפנתה את הנאשם לטיפול קבוצתי.

בתסקיר משלים שהתקבל ביום 6.2.14, התברר כי תחילה הסתייג הנאשם מההליך הטיפולי וגילה יחס תוקפני, אולם בהמשך השתלב בסדנה קבוצתית, שבסופה חל שיפור מסוים בהתנהגותו.

כך, בתסקיר נוסף שהתקבל ביום 16.11.14, הובהר כי הנאשם משקיע את עיקר משאביו בלימודים ושומר על נתק מהמתלוננת, למעט אירוע אחד בו יצר קשר עם מקום עבודתה על רקע ההליכים המשפטיים שמתנהלים ביניהם, אולם מאז הוא התחייב שלא ליצור עימה כל קשר, כשהוא מודע לאיסור שבכך, וגם המתלוננת אישרה את הדברים, אולם חזרה על כך שהיא עדיין חוששת מפניו. קצינת המבחן התרשמה שההליכים המשפטיים בין הנאשם למתלוננת מהווים בסיס למתח, שעם הזמן הולך ופוחת, כשבהתחשב בכך שהנאשם הביע נכונות לשלבו בהליך טיפולי במידת הצורך ולעמוד בקשר עם שירות המבחן, ובכך שהנתק בינו לבין המתלוננת מבוסס יותר,

המליצה להסתפק בשעות של"צ ובהעמדת הנאשם בצו מבחן אשר יפחית את הסיכון כלפי המתלוננת.

עבירות האלימות במשפחה - תקיפה ואיומים על המתלוננת

4. הנאשם התנהג באלימות כלפי מי שהייתה אשתו באותו מועד, כשלאחר ויכוח שפרץ ביניהם הוא תקף אותה, גרם לה חבלות בידיים, וגם נטל סכין ואיים עליה שיפגע בעצמו, כשמדובר באירוע מפחיד שהלך והסלים.

אין צורך להכביר מילים על חומרת העבירות המתרחשות בתוך התא המשפחתי ועל הסכנה הנשקפת מהן לבן או בת הזוג.

כפי שנקבע לא אחת, עבירות האלימות והאיומים ככלל, ונגד בנות זוג בפרט, הפכו זה מכבר לרעה חולה אשר בתי המשפט מצווים להיאבק בה, ויפים לעניין זה הדברים שנקבעו בע"פ 6758/07 פלוני נ' מדינת ישראל (11.10.07):

"מעשי אלימות בתוך המשפחה נתפסים כבעלי חומרה מיוחדת במערכת האיסורים הפליליים העוסקים בעבירות אלימות. הציפייה האנושית הטבעית הינה כי בתוך משפחה ישררו יחסי אהבה, הרמוניה, וכבוד הדדי. הפרתה של ציפייה זו הופכת את השימוש באלימות במשפחה לתופעה העומדת בניגוד עמוק לחוש הצדק האנושי. יתר על כן, במסגרת המשפחה, מופעלת האלימות על פי רוב בידי החזק כלפי החלש. פערי הכוחות הם גדולים כשמדובר באלימות כלפי קטינים או כלפי בת זוג... גורמים אלה ואחרים בשילובם, משווים מימד מחמיר לעבירות אלימות במשפחה. נפיצותן של עבירות אלה, והצורך להגן על קרבנות האלימות שהם על פי רוב חסרי ישע, תורמים אף הם להחמרה הנדרשת בענישה בעבירות אלה."

(ראה גם ע"פ 11917/04 נורדיצקי נ' מדינת ישראל (19.5.05); רע"פ 6577/09 צמח נ' מדינת ישראל (20.8.09)).

הנאשם פגע בערכים חברתיים ובהם הזכות הבסיסית של כל אדם לכבוד, לשלוות נפש ולשמירה על בטחונו האישי ועל גופו, ובפרט זכותה של אישה להיות מוגנת בביתה מפני אלימות בן זוגה.

לכל אדם קיימת זכות שלא ירימו עליו יד, לא ברחוב לא בבית, וההגנה על שלמות גופה ובטחונו של אישה מפני ידו האלימה של בעלה, חייבת לקבל ביטוי באמצעות מענה עונשי הולם, כאשר מדיניות הענישה בעבירות אלה נעה בין מאסר על תנאי ועד מאסר בטווח הניתן לריצוי בעבודות שירות (ת"פ 7654-11-12 מ"י נ' פלוני (17.6.14)).

5. במקרה זה, האירוע אינו מצוי ברף העליון של חומרת עבירות האלימות כלפי בת זוג, אולם מדובר

בסיטואציה לא קלה בה דחף הנאשם את המתלוננת במטרה למנוע את יציאתה מהבית, אחז בחוזקה בזרועותיה וגרם לה סימני חבלה, והמשיך ואיים עליה כי יפגע בעצמו, כאשר נטילת הסכין לידי מעצימה את האיום ואת כוונת הנאשם לממשו.

מעשים אלה מלמדים גם על אווירת הסכנה והפחד שהשרה הנאשם על המתלוננת, שניצבה מולו חסרת אונים, ואין להתעלם מהאפשרות שהאירוע היה יכול להסתיים בצורה חמורה יותר.

ואוסיף, כי מתסקירי שירות המבחן עולה שהנאשם לא הפנים בצורה מוחלטת את הפסול שבהתנהגותו, והוא אינו מודע באופן מלא לחומרת מעשיו כלפי המתלוננת, וקיים ספק האם החרטה שהביע היא כנה.

עבירות נגד שוטרים ורכוש - תקיפת שוטר, העלבת עובד ציבור והיזק לרכוש

6. הנאשם המשיך לנקוט באלימות פיזית ומילולית גם למחרת היום, לאחר שהמתלוננת הודיעה לו על רצונה להיפרד ממנו, ועשה זאת בנוכחות המתלוננת, בנוכחות אביה ובנוכחות שני שוטרים שהגיעו לבית, ובין היתר נטל סכינים, הטיח את ראשו בדלת עד שהזכוכית נשברה, תקף את אחד השוטרים בעט ונשך אותו, וגם העליב אותו במילים פוגעניות.

מדובר בעבירות חמורות, שהערך החברתי המוגן ביסודן הוא הגנה על שלטון החוק, הסדר הציבורי וביטחון הציבור, וככל שמדובר בעבירת היזק לרכוש במזיד, נפגע גם הערך של שמירה על זכות הקניין ושלמות רכושו של אדם.

על חומרת מעשי אלימות כלפי שוטרים או עובדי ציבור עמד לא אחת בית-המשפט העליון:

"יש להוקיע בחומרה רבה מעשים בהם אדם לוקח את החוק לידי, לשם פגיעה והעלבה בעובדי ציבור במהלך מילוי תפקידם. מעשים אלו מערערים את המוסכמות הבסיסיות ביותר של החברה הדמוקרטית בה אנו חיים. חברה המכבדת את שלטון החוק ואת זכויותיו של הזולת לא תאפשר פגיעה והעלבה כה קשה של נציגי החוק, וכל פגיעה שכזו צריכה להיתקל בקיר ברזל של אפס סובלנות, על מנת לגדוע אלימות מסוג זה במהירות האפשרית. כאמור על מול אלימות מילולית שכזו המכרסמת ביסודות חברתנו הדמוקרטית יש לנקוט בענישה מרתיעה. הציבור נותן את מבטחו בעובדי הציבור ונציגי החוק, וטובת הציבור מחייבת כי יובטח להם שיוכלו למלא את תפקידם ללא מורא וללא פחד ... מתוקפנים ומאיימים. לכן הכרח להטיל ענישה של ממש, גם למען ישמעו וייראו" (רע"פ 5579/10 דוד קריה נ' מדינת ישראל (2.8.2010).

על החומרה בה רואה המחוקק מעשה של תקיפת שוטרים, ניתן ללמוד גם מקביעת עונש המינימום המצוי בצידה של עבירה זו - כשסעיף 273 לחוק העונשין קובע עונש מאסר מינימלי של חודש ימים, ואין ספק כי הדבר צריך לעמוד לנגד עיני בית המשפט בגזרו את העונש.

7. במקרה זה, מידת הפגיעה בערכים המוגנים היא ממשית, היא החלה בנטילת סכינים לידיו של הנאשם, המשיכה בהטחת ראשו בדלת, ניפוץ הזכוכית שבה, תוך ניסיון לחתוך את עצמו.

הנאשם לא חדל ממעשיו גם כשנכחו בבית שני שוטרים, הוא דחף אחד מהם עד שמעד ונתקל בשולחן, וגם בעט בו ונשך אותו. הנאשם המשיך להתפרע - הניף ידיו ורגליו לכל עבר וסירב להיכבל, וגם העליב את השוטר במילים קשות ובוטות, ובכל אלה יש לבטא חוסר מורא מהחוק, והתנהגות משוללת רסן וחסרת שליטה.

יש לציין, כי מתסקיר שירות המבחן עולה, שלמרות שהנאשם הביע חרטה על מעשיו, הוא התקשה להתייחס לפגיעתו בשוטר, וקיים ספק האם אמנם הפנים באופן מלא את התנהגותו האלימה כלפי אותו נציג חוק, אשר היה אמור לבצע את תפקידו ללא מפריע.

בחינת מדיניות הענישה הנהוגה מעלה כי במקרים דומים הוטלו על נאשמים תקופות מאסר אשר נעות ממאסר קצר ועד לעונשי מאסר בפועל מאחורי סורג ובריא, ובמסגרת מתחם זה יש לכלול גם עבירה של היזק לרכוש במזיד (ראה: ע"פ 23505-07-09 גראחי נ' מ"י (18.2.10); ת"פ 18744-10-09 מ"י נ' עובדיה (28.1.10); ת"פ 3086-08 מ"י נ' אזברגה (5.9.12)).

8. לאחר שבחנתי את הנסיבות שביסוד כל אחד מהאירועים, טיב העבירות, הנזק שנגרם כתוצאה מהן, ובהתחשב במדיניות הענישה הנוהגת, אני מקבלת את עמדת התביעה בכל הקשור למתחמי הענישה, וקובעת כי בגין אירוע האלימות הראשון כלפי המתלוננת, מתחם העונש נע בין מאסר על תנאי ועד 6 חודשי מאסר, ובאשר לאירוע השני של האלימות נגד שוטרים ורכוש, מתחם העונש ההולם נע בין מאסר קצר ועד 6 חודשי מאסר שניתן לרצותם גם בעבודות שירות.

9. לצד חומרת האירועים, יש לשקול את הנסיבות אשר עומדת לזכותו של הנאשם. הנאשם ללא עבר פלילי, וזוהי הסתבכותו הראשונה עם החוק.

בשני האירועים, שהתרחשו בפרק זמן קצר של כיממה ועל רקע משבר בזוגיות עם המתלוננת, הנאשם הפנה את האיומים כלפי עצמו, וגם כשגרם נזק לרכוש והטיח את ראשו בדלת זכוכית - הוא המשיך בניסיון לפגוע בעצמו, ובכל אלה יש להפחית במידה מסוימת מחומרת עבירת האיומים וההיזק לרכוש.

הנאשם הודה בכתב האישום שתוקן לקולא באופן משמעותי, תוך מחיקת עובדות ועבירות שונות, הוא חסך זמן יקר ואת הצורך בעדויותיהם של המעורבים, ובהם המתלוננת ואביה.

הנאשם השתלב בהליך טיפולי, ומהתסקיר האחרון שהוגש בעניינו עולה שחל שינוי בהתנהגותו ובאורח חייו, כאשר מאז האירועים הוא והמתלוננת התגרשו ואינם חיים עוד יחד, והגם הליכים משפטיים שמתנהלים ביניהם - ולמעט אירוע אחד בו ניסה ליצור עמה קשר, הוא שומר על נתק (כפי שאישרה גם המתלוננת בשיחתה עם קצינת המבחן), כשקיימת הפחתה במתח בו הם נתונים, והנאשם מתמיד בדרך חדשה של לימודים אקדמאיים ומשקיע את עיקר משאביו בכך.

הנאשם היה נתון במעצר מלא למשך כשלושה שבועות, ואחר כך שוחרר למעצר בית בתנאים מגבילים, שהלכו והוקלו עם הזמן.

הנאשם הביע מידה של חרטה על המעשים, ואני תקווה שאכן הפנים את חומרת העבירות שביצע.

10. לאחר שבחנתי את כלל הנסיבות, אלו שפועלות לחומרה ואלו שלקולא, סברתי שהעונש הראוי בגין מעשיו של הנאשם הוא מאסר בעבודות שירות, אלא שמחוות דעת הממונה שהתקבלה, ולאחר שהומצא חומר רפואי בעניינו, נמצא כי בשל בעיות בריאותיות מהן סובל הוא אינו כשיר לעבודה בדרך זו, ובנסיבות אלה יש לשקול ענישה ההולמת את הגמול המגיע לנאשם בשל מעשיו.

סניגורו של הנאשם הפנה לפסיקה של בית המשפט העליון וטען כי יש לראות בנסיבות מסוימות בעונש של"צ כענישה בדרך של עבודות שירות.

עיינתי בפסיקה זו, אולם נסיבותיה אינן דומות למקרה זה משום שמדובר על מקרים בהם מלכתחילה הוטל על נאשמים צו שירות לתועלת הציבור, ולאחר שהם החלו בריצוי העונש, נקבע כי לא ניתן להחמיר בעונשם ולהטיל עליהם עונש מאסר בפועל (דנ"פ 1537/12 מ"י נ' גנני, רע"פ 6219/12 סרוסי נ' מ"י (פורסמו במאגרים)).

11. לנוכח המצב שנוצר, כשמצד אחד הענישה הראויה ומנגד הנסיבות המקלות השונות שנזקפות לזכות הנאשם, ואשר מפחיתות מטיב וחומרת העבירות שביצע, וכשאני שוקלת גם את שני התסקירים האחרונים שהתקבלו בעניינו של הנאשם, ומלמדים על תהליך שינוי חיובי והדרגתי בתפיסה שלו ובדרך החיים שאימץ לעצמו, הרי שבאיזון בין כל השיקולים נראה כי שליחתו לכלא לרצות עונש מאחורי סורג ובריח תחמיר עימו יתר על המידה, ולפיכך יוטלו עליו עונשים אחרים אשר יש בהם לתת מענה לענישה הנדרשת ואני גוזרת עליו את העונשים הבאים:

א. 20 ימי מאסר בפועל שיחושבו מיום 27.3.12 ועד יום 15.4.12 (תקופה אותה ריצה הנאשם במעצר).

ב. הנאשם יבצע 400 שעות של"צ, בהתאם לתכנית שגובשה על ידי שירות המבחן, ביחידת המתנדבים של עיריית פתח תקווה.

ג. ניתן בזה צו מבחן לתקופה של 12 חודשים.

על הנאשם לשתף פעולה עם שירות המבחן ולהתייצב בפניו בכל עת שידרש.

ד. 5 חודשי מאסר על תנאי, לתקופה של שלוש שנים, והתנאי הוא שהנאשם לא יעבור איזה מהעבירות בהן הורשע או כל עבירת אלימות, או עבירה כנגד שוטרים או עובדי ציבור.

ה. הנאשם ישלם למתלוננת - ע"ת/9 - פיצוי בסך 2,500 ₪.

הסכום יופקד בקופת בית המשפט עד ליום 20.1.15.

ו. מובהר כי אם לא ימלא הנאשם אחר צו השל"צ או צו המבחן, ניתן יהיה להפקיעם ולגזור עליו ענישה חלופית.

ניתן היום, ז' טבת תשע"ה, 29 דצמבר 2014, בנוכחות הצדדים.